

Enkät för personer över 70 år om digitaliseringen och dess konsekvenser – sammandrag av resultaten

Gemensamt Ansvars forskningsbolag Insight360 genomförde en enkätundersökning där över 500 finländare över 70 år deltog och 300 deltagare intervjuades i en panel. Dessutom gjordes 200 telefonintervjuer.

Forskningsmaterialet visar att

- **Många äldre saknar nödvändiga digitala färdigheter.** Var fjärde oroar sig över hur de ska klara sig i och med digitaliseringens frammarsch. Av dem som besvarade enkäten ansåg 29 % att det är alltför svårt att börja använda nya digitala tjänster, till exempel nätbankerna och de offentliga elektroniska tjänsterna såsom FPA eller biblioteken. Detta motsvarar så många som en kvarts miljon äldre finländare. 52 % ansåg att det i deras egen närkrets finns människor som har svårt att använda webbtjänster.
- **Digitaliseringen ger möjligheter men leder också till ojämlikhet.** 19 % av dem som besvarat enkäten upplever att det blivit svårare att sköta ärenden när tjänsterna flyttats över till nätet, medan 67 % är av motsatt åsikt. Allt flera äldre människor utnyttjar de digitala möjligheterna, men de som inte lärt sig använda tjänsterna via den nya tekniken riskerar att bli kvar på fel sida av den digitala klyftan. Av dem som svarade använder 12 % inga digitala tjänster alls. Denna andel motsvarar 100 000 finländare över 70 år. Av dem som svarade hade 14 % varken egen dator eller smarttelefon. 6 % upplever att de hamnar utanför samhället på grund av sina dåliga digitala färdigheter.
- **Bristfälliga digitala färdigheter har samband med socioekonomiska skillnader.** De som har ekonomiska svårigheter uppger oftare att de är bekymrade för hur digitaliseringen kommer att påverka hur de klarar sig (34 %). Ännu flera bedömer att människorna har blivit mer ensamma sedan samhället övergått till digitala tjänster (69 %). Bland dem som har det sämre ställt ekonomiskt är det också vanligare att de i sin närmaste krets har människor som har svårt att använda digitala tjänster och enheter. På motsvarande sätt korrelerar högre inkomst och utbildning med upplevelsen av bättre digitala färdigheter.

*I december 2020 och januari 2021 genomförde Gemensamt Ansvar en enkät som riktade sig till äldre människor i syfte att ta reda på hur 70-plussare förhåller sig till digitaliseringen och hur den påverkar deras eget liv. Enkäten riktade sig till femhundra personer över 70 år och samplet standardiserades så att det motsvarade såväl den regionala som den ålders- och könsmässiga fördelningen i Finland. I enkäten kartlades användningen av offentliga och privata digitala tjänster och svårigheter i användningen av dem. Dessutom ombads deltagarna bedöma sitt eget kunnande och sina möjligheter att dra nytta av nya apparater och tjänster. Samtidigt hörde man sig för om viljan att ta emot olika slags stöd och träning i användningen av digitala apparater och tjänster. I undersökningen utreddes dessutom frågor relaterade till deltagarnas sociala relationer och ekonomiska situation. Medför äldre människors fattigdom och uttunnade sociala nätverk en risk för att hamna vid sidan av samhällets digitalisering, och hur stort stödbehov har de äldre när det gäller digitaliseringen? För undersökningen ansvarade forskningsdirektör **Jaakko Kaartinen** från forskningsbolaget Insight360.*